

ЧИЊЕНИЦЕ О ОЛОВУ

Процењује се да је око 1,5 милион запослених у ЕУ потенцијално изложено олову и неорганским једињењима олова. Најчешћа професионална изложеност олову је путем удисања дима или прашине који садрже олово и апсорпцијом олова путем респираторног система. Изложеност олову је повезана са повећаним ризиком од рака плућа, желуца и бешике код различитих популација људи. Најјачи епидемиолошки докази постоје за рак плућа и желуца, што је конзистентно али слабо повезано са занимањима и индустријама које обухватају изложеност олову. Олово по IARC класификацији спада у групу 2Б, тј. вероватно је карциноген по људе.

Више о супстанци

Олово се у природи јавља као плавкасто сиви тешки метал и налази се у малим количинама у земљиној кори. Може да се употребљава као чисти метал, комбиновано са другим металом као легура или у облику хемијског једињења. Примарна употреба олова је за оловне акумулаторе у аутомобилима, врсту акумулатора која користи скоро чисту легуру олова.

Олово може да се користи и у производњи муниције, производа од метала (цеви) и штитнике од рендгенских зрака. Последњих година је, услед штетних утицаја по здравље, драматично опала употреба олова у бојама, производима од керамике и цеви.

Како симптоми могу да утичу на вас

Олово пролази кроз плућа у крв где може да оштети многе системе органа у телу. Утицаји на здравље од краткорочне изложености могу да варирају од бола у стомаку до главобоље и умора. Дугорочна изложеност олову може да доведе то бола у стомаку, депресије, мучнине, срчаних обољења, обољења бубрега и проблема са фертилитетом. Прецизни механизми којима олово изазива рак нису познати. Једињења олова не изазивају директно генетска оштећења, али могу да доведу до њих путем неколико индиректних механизма, укључујући прекид синтезе и репарације ДНК, оксидативна оштећења и интеракцију са ДНК-везујућим протеинима и протеинима за супресију тумора.

Шта можете да урадите

Континуирано спроводите одговарајуће мере за случај изложености, тако да је познато када треба предузети одређене активности. Истражите да ли запослени извештавају о раним симптомима.

Најефикаснији начин за спречавање изложености је путем замене производима који не садрже олово или имају мањи садржај олова. Уколико производи који садрже олово не могу да се замене, обучите запослене о опасностима и безбедној радној пракси. Употребљавајте одговарајуће пројектне контроле како бисте се уверили да област у којој се ради има добру вентилацију. Узимање хране и пића треба да буде дозвољено у областима у којима се не рукује производима који садрже олово.

Уверите се да запослени имају одговарајућу опрему за личну заштиту, као што су наочаре, одговарајућа респираторна заштита, комбинециони и рукавице. У неким случајевима је неопходна употреба респиратора. Опрема за личну заштиту треба да се користи као последња могућност, након увођења могућих пројектних решења.

Извори: IARC, NIEHS, NIOSH, CAREX